

Akademie věd České republiky

LX. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 13. prosince 2022

Bod programu: 6

ZPRÁVA O EKONOMICKÉ SITUACI AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY A NÁVRH JEJÍHO ROZPOČTU NA ROK 2023

Obsah

Úvod	1
1 Očekávané výsledky hospodaření v roce 2022	2
1.1 Stanovení výdajů kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2022	2
1.2 Předběžné výsledky hospodaření AV ČR za první tři čtvrtletí roku 2022.....	3
2 Návrh rozpočtu pro rok 2023	7
2.1 Stanovení výdajů kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2023	7
2.2 Návrh rozpočtu AV ČR na rok 2023 včetně rozpisu na pracoviště	9
2.2.1 Běžné (neinvestiční) výdaje	11
2.2.2 Kapitálové (investiční) výdaje.....	17
3 Střednědobý výhled.....	19
Závěr a perspektivy	19
Přílohy – tabulková část	21

Úvod

Zpráva o ekonomické situaci Akademie věd České republiky a návrh jejího rozpočtu na rok 2023 obsahuje tři části.

První část shrnuje předběžné výsledky hospodaření Akademie věd České republiky (AV ČR) za první tři čtvrtletí roku 2022. Podrobné údaje o hospodaření za rok 2022 budou zpracovány na začátku roku 2023 a budou předloženy jarnímu zasedání Akademického sněmu AV ČR, jakož i Ministerstvu financí ČR a Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v předepsané formě Závěrečného účtu rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd ČR.

Druhá část předkládaného materiálu obsahuje návrh rozpočtu AV ČR na rok 2023 včetně podrobného rozpisu na pracoviště. Ukazatele kapitoly 361 – Akademie věd ČR jsou definovány v návrhu zákona o státním rozpočtu předloženém vládou k projednání Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR a vycházejí z usnesení vlády České republiky ze dne 26. září 2022 č. 808 k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2024 a 2025.

Třetí část připojuje vyjádření ke střednědobému výhledu rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd ČR, tedy k výdajům státního rozpočtu na výzkum, experimentální vývoj a inovace (dále „VaVal“) pro roky 2024 a 2025.

Závěrem jsou stručně formulovány úkoly vyplývající z výše uvedených údajů a z očekávaného vývoje v nejbližším období.

Tento materiál se připravuje ještě před schválením zákona o státním rozpočtu na nadcházející rok. Nebude-li zákon schválen ani v době LX. zasedání Akademického sněmu AV ČR, pak obdobně jako v minulých letech navrhujeme schválit rozpočet Akademie věd ČR a jeho rozpis na pracoviště v předložené podobě, a to s následujícími alternativami:

- v případě, že se ukazatel celkových výdajů kapitoly AV ČR v rámci schváleného zákona o státním rozpočtu nebude lišit od údajů projednaných Akademickým sněmem AV ČR o více než 7 %, zmocnit Akademickou radu AV ČR, aby provedla nezbytná upřesnění rozpisu na pracoviště a informovala o tom LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR;
- v opačném případě uložit Akademické radě AV ČR, aby zabezpečila hospodaření pracovišť v prvních měsících roku 2023 v rozpočtovém provizoriu AV ČR odvozeném ze Sněmem schváleného rozpočtu a předložila LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR nový rozpočet ke schválení;
- zároveň navrhujeme, aby členové Akademického sněmu AV ČR pověřili Akademickou radu AV ČR schválením Závěrečného účtu rozpočtové kapitoly 361 – Akademie věd ČR za rok 2022, neboť LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR je v příštím roce stanoveno na 18. dubna 2023.

1 Očekávané výsledky hospodaření v roce 2022

1.1 Stanovení výdajů kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2022

Rada pro výzkum, vývoj a inovace na svém 368. zasedání dne 28. května 2021 schválila návrh výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2022 s výhledem na léta 2023 a 2024. Pro kapitolu AV ČR bylo navrženo 7 002 mil. Kč na rok 2022, 7 213 mil. Kč na rok 2023 a 7 433 mil. Kč na rok 2024. V těchto částkách bylo zahrnuto 210 mil. Kč na zajištění financování ELI Beamlines a 10 mil. Kč na podporu projektů programu ERC.CZ.

V rámci přípravy státního rozpočtu ČR poté Ministerstvo financí ČR předložilo vládě předběžný návrh příjmů a výdajů rozpočtových kapitol státního rozpočtu ČR na léta 2022–2024. V tomto návrhu byly pro rozpočtovou kapitolu AV ČR uvedeny částky:

- na rok 2022: 6 427 mil. Kč na výdaje ze státního rozpočtu a 210 tis. Kč na výdaje kryté příjmem z rozpočtu EU,
- ve střednědobém výhledu na roky 2023 a 2024 shodně 6 427 mil. Kč.

Akademie věd ČR vzala na vědomí předložený návrh výdajů státního rozpočtu na léta 2022–2024, avšak vzhledem k přetrvávajícímu podfinancování Akademie věd ČR s předloženým návrhem nesouhlasila a svým dopisem ze dne 23. července 2021, č. j. AVCR-5140/2021 SČAR, požadovala navýšení výdajů pro rozpočtovou kapitolu AV ČR na 7 002 mil. Kč na rok 2022, 7 269 mil. Kč na rok 2023 a 7 547 mil. Kč na rok 2024, a to v návaznosti na Memorandum o podpoře výzkumu, vývoje a inovací ze dne 19. prosince 2019, které vychází z Inovační strategie ČR 2019–2030. Navržený rozpočet AV ČR tak neodpovídal prohlášení signatářů Memoranda o systematickém navyšování výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací každoročně nejméně o 4 %.

Vláda ČR schválila svým usnesením ze dne 27. září 2021 č. 835 pro rozpočtovou kapitolu Akademie věd ČR následující částky:

- na rok 2022: 7 002 mil. Kč na výdaje ze státního rozpočtu,
- ve střednědobém výhledu na rok 2023 a 2024 shodně 7 002 mil. Kč.

Vláda ČR po zrušení usnesení ze dne 27. září 2021 č. 835 schválila usnesením ze dne 20. října č. 911 pro rozpočtovou kapitolu AV ČR výdaje v nezměněné výši, a to pro rok 2022 částku 7 002 mil. Kč stejně jako ve střednědobém výhledu na roky 2023 a 2024 (shodně 7 002 mil. Kč).

Akademický sněm (LVIII. zasedání dne 8. prosince 2021) předběžně schválil rozpočet kapitoly Akademie věd ČR na rok 2022 vycházející z částky 7 002 mil. Kč. Zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2022 nebyl do konce roku 2021 Poslaneckou sněmovnou schválen ani projednán a od 1. ledna 2022 platilo rozpočtové provizorium. Během složitých rozpočtových vyjednávání na počátku roku 2022 došlo k několika změnám v rozpočtu kapitoly 361 – Akademie věd ČR a zákonem č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, byly pro Akademii věd schváleny výdaje ve výši **7 081 401 581 Kč**. Rozpočet schválený předběžně na LVIII. zasedání Akademického sněmu se tedy nelišil o více než 7 % od zákonem schválené výše výdajů a ve smyslu čl. 14 písm. d) Stanov AV ČR nebylo nutné nové projednání Akademickým sněmem Akademie věd ČR. Akademická rada AV ČR provedla nezbytná upřesnění rozpisu rozpočtu Akademie věd ČR a zde je předložena informace o provedených změnách.

- Snížení prostředků o 4,2 mil. Kč v rámci Kanceláře Akademie věd.

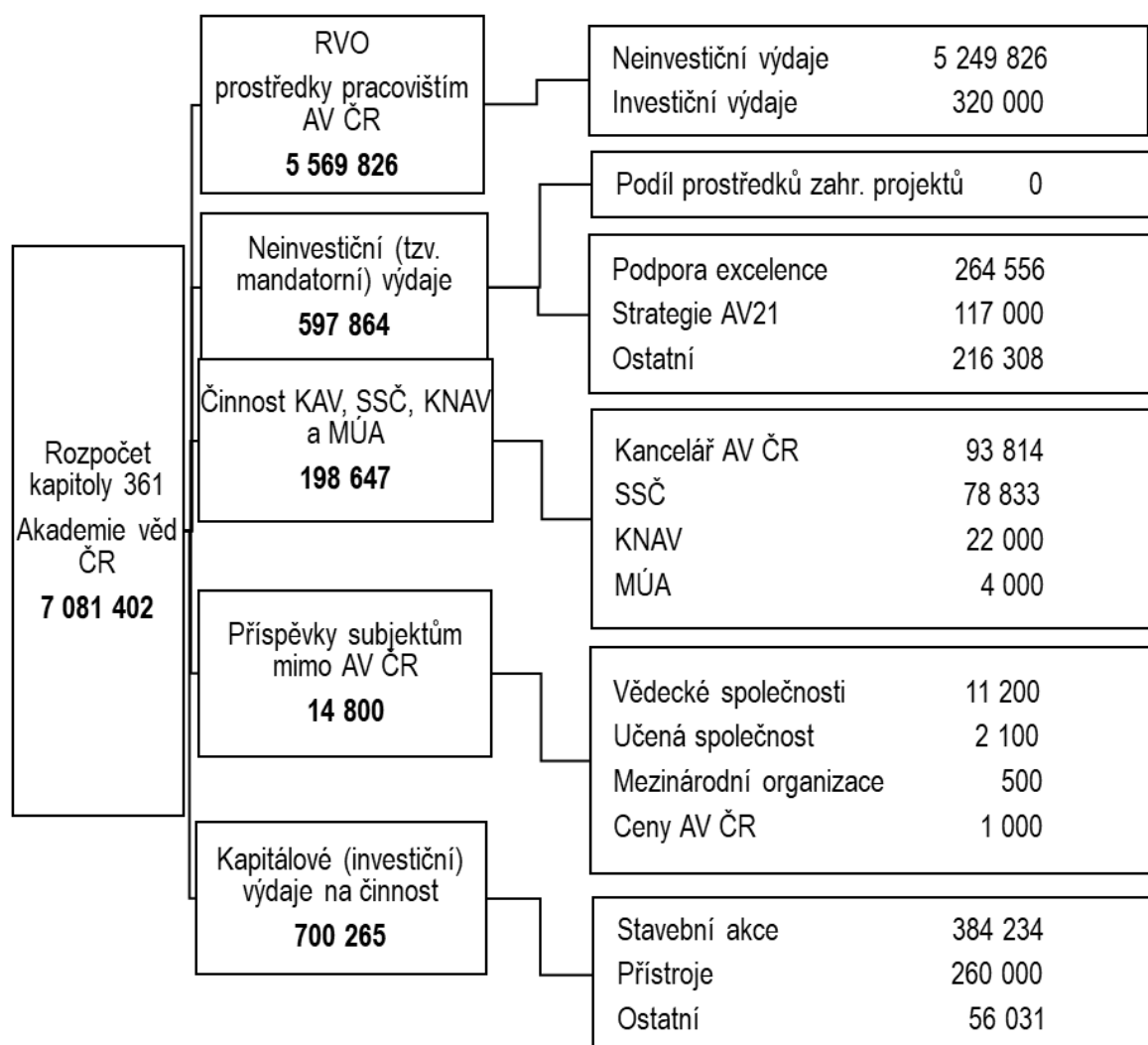
- Snížení prostředků na činnost o 210 mil. Kč určených na ELI Beamlines ve prospěch Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR na financování ELI ERIC.
- Navýšení prostředků na RVO o 293,5 mil. Kč určených na podporu excelence a částečnou kompenzaci zvýšených výdajů způsobených energetickou krizí. Navýšení prostředků je platné jen pro rok 2022.

1.2 Předběžné výsledky hospodaření AV ČR za první tři čtvrtletí roku 2022

Ve státním rozpočtu pro rok 2022 byly pro kapitolu 361 – Akademie věd České republiky schváleny (zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2022) celkové výdaje ve výši 7 081 402 tis. Kč, které zahrnují institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací ve výši 5 569 826 tis. Kč a institucionální podporu na činnost Akademie věd ČR ve výši 1 511 576 tis. Kč. Ukazatel rozpočtu příjmů nebyl pro rok 2022 Akademii věd ČR stanoven. Z celkových výdajů ve výši 7 081 402 tis. Kč jsou kapitálové výdaje ve výši 1 020 265 tis. Kč a běžné výdaje ve výši 6 061 137 tis. Kč.

Podrobnější strukturu rozpočtu AV ČR ukazuje graf 1.

Graf 1: Struktura rozpočtu kapitoly AV ČR na rok 2022 (v tis. Kč)

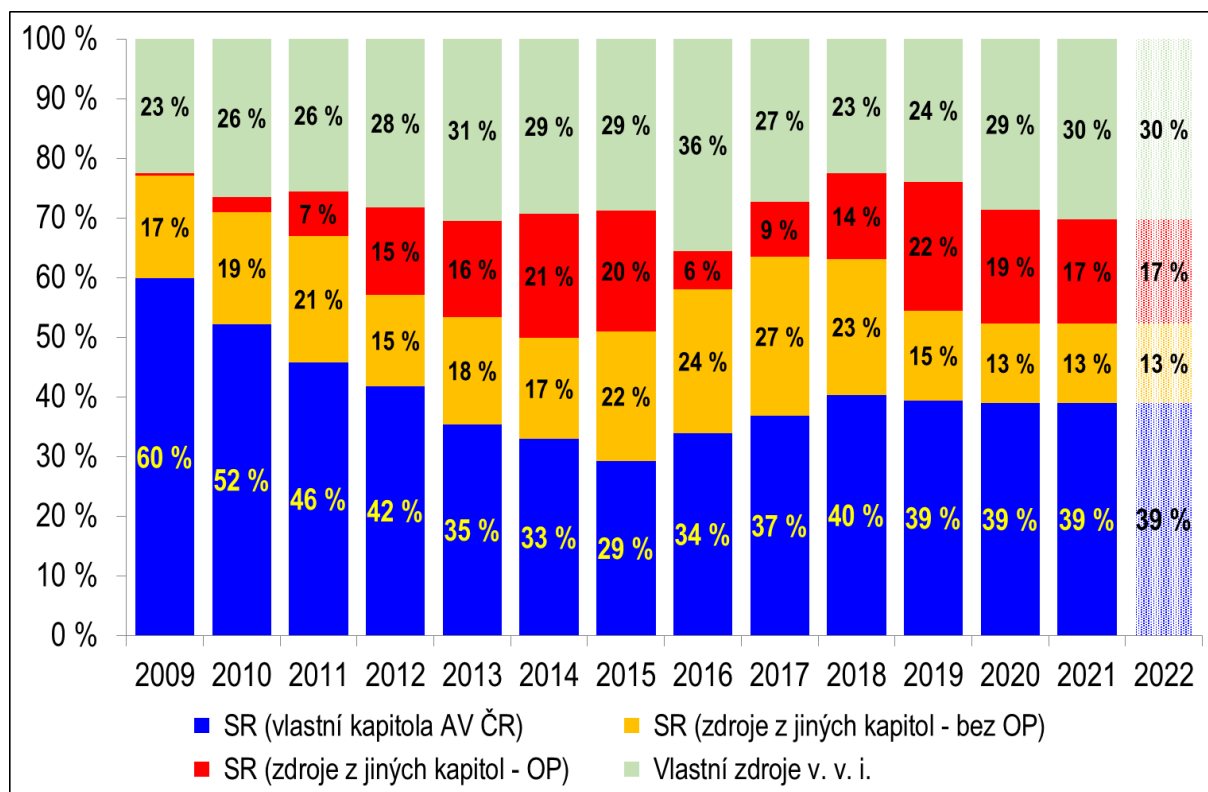

Schválený objem institucionálních prostředků ve výši **7 081 401 581 Kč** byl k 30. září 2022 navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů celkem o částku 16 649 691 Kč (z toho 266 210 Kč výdaje OSS a 16 383 481 Kč výdaje veřejných výzkumných institucí Akademie věd ČR). Tyto prostředky jsou v roce 2022 čerpány v souladu s jejich účelem. Do 30. září 2022 nebyla provedena změna rozpočtu na základě rozpočtového opatření.

Objem institucionálních prostředků po promítnutí změn byl upraven na celkovou částku **7 098 051 272 Kč**.

Očekáváme, že se v roce 2022 struktura hlavních složek finančních zdrojů Akademie věd nebude příliš lišit od předchozího roku, tj. kolem 39 % zdrojů bude pocházet z dotace z vlastní rozpočtové kapitoly, přibližně 30 % budou činit prostředky převedené pracovištím AV ČR z jiných rozpočtových kapitol (včetně operačních programů) a zbytek generují vlastní zdroje pracovišť. Následující graf 2 zobrazuje vývoj struktury finančních zdrojů AV ČR včetně jejich pracovišť od roku 2009 do roku 2021 a předpoklad struktury v roce 2022.

Graf 2: Vývoj struktury finančních zdrojů AV ČR včetně jejich pracovišť

Poznámka: Skutečnost za léta 2009-2021, předpoklad pro rok 2022

Podíl zdrojů z vlastní rozpočtové kapitoly na celkových finančních zdrojích AV ČR poklesl z 60 % v roce 2009 na pouhých 29 % v roce 2015. Relativní snížení podílu zdrojů z vlastní rozpočtové kapitoly až na 29 % v roce 2015 bylo způsobeno jednak nárůstem zdrojů z jiných kapitol státního rozpočtu (zejména vlivem čerpání prostředků z operačních programů) a jednak nárůstem vlastních zdrojů veřejných výzkumných institucí (zejména výnosů z licencí Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR). Od roku 2015 se podíl zdrojů z vlastní rozpočtové kapitoly zvýšil z 29 % na 39 % v roce 2021.

Podle závěrů mezinárodního auditu (Závěrečná zpráva Mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice, str. 85, MŠMT 2012) a ze srovnání se zahraniční praxí **by měly institucionální prostředky tvořit optimálně až 70 % financování výzkumu**. Jinak se výzkumné instituce potýkají s rostoucími problémy a riziky, např. s nadřazováním ekonomických priorit nad prioritami vědeckými, omezením možností strategické orientace instituce i výzkumu, fragmentací výzkumu, nárůstem mimovědeckých činností a administrativy, nestabilitou výzkumných týmů, odchodem (resp. demotivací k návratu) významných vědeckých kapacit a dalšími. Akademie věd proto uvítala podpis **Memoranda o podpoře výzkumu, vývoje a inovací v České republice** ze dne 19. prosince 2019. Jeho signatáři (vláda České republiky zastoupená Radou pro výzkum, vývoj a inovace, MŠMT, AV ČR a Česká konference rektorů) prohlašují, že za účelem podpory vědecko-výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a na vysokých školách s cílem garantovat jejich institucionální stabilitu v dlouhodobém časovém horizontu a posílit tak jejich mezinárodní konkurenceschopnost **se budou zasazovat o systematické navyšování výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací, každoročně nejméně o 4 %**.

Při vynakládání vysokém úsilí na zajišťování činnosti z různých zdrojů Akademie věd ČR stále klade mimořádný důraz na podporu excelentního výzkumu, podporu rozvoje mladých vědeckých osobností, spolupráci s vysokými školami a s aplikační sférou.

Posílení excelence výzkumu Akademie věd ČR podporuje a realizuje například následujícími nástroji:

Akademická prémie – Praemium Academiae je nejvýznamnější a přísně výběrový nástroj finanční i morální podpory vědecké excelence v Akademii věd ČR. Za období 2007–2021 bylo uděleno 36 Akademických prémie. V roce 2022 byly uděleny tři Akademické prémie.

Prémie Otto Wichterleho určená pro vybrané, mimořádně kvalitní a perspektivní mladé vědecké pracovníky AV ČR, kteří přispívají vynikajícími výsledky k rozvoji vědeckého poznání, byla v roce 2022 udělena 25 vynikajícím mladým vědcům.

Mzdová podpora postdoktorandů je udělována s cílem zajistit přiměřené mzdové zabezpečení vybraných kvalitních a perspektivních postdoktorandů na pracovištích AV ČR. V roce 2022 byla tato podpora poskytnuta 62 výzkumníkům.

Vědecký titul „doktor věd“, ve zkratce DSc., byl v roce 2022 (do konce listopadu 2022) udělen osmi výzkumným pracovníkům.

Prémie Lumina quaeruntur je určena k ocenění význačných perspektivních výzkumných pracovníků při zakládání nových vědeckých týmů na pracovištích AV ČR, kterým umožní rozvinout jejich vědecký program zaměřený na koncepčně nová témata, jež významně posouvají hranice poznání nebo směřují ke společensky důležitým praktickým aplikacím. V roce 2018 byla tato prémie udělena prvním šesti badatelům s počátkem financování od roku 2019. V letech 2019–2021 jí bylo oceněno 19 osobností, v roce 2022 šest.

Kapitálové výdaje na stavby jsou v roce 2022 – kromě řady investičních akcí menšího rozsahu, jež se týkají nezbytné modernizace budov, laboratoří a dalších provozů – vynakládány na několik významnějších akcí. Například byly dokončeny stavební a technologické úpravy ve zvěřinci Mikrobiologického ústavu AV ČR, byla dokončena výstavba nového pavilonu Ústavu fyziky plazmatu AV ČR a rekonstrukce budovy konferenčního centra Třešť Střediska společných činností AV ČR.

Nezbytným předpokladem udržení mezinárodně srovnatelné kvality výzkumu je moderní přístrojové vybavení. Z prostředků na nákladné přístroje (s cenou nad 16 mil. Kč) byl v roce 2022 financován například transmisní elektronový mikroskop (Ústav fyziky materiálů AV ČR), NMR spektrometr (Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR) nebo systém pro detekci molekul v živých buňkách ve vysokém rozlišení (Ústav živočišné fyziologie a genetiky AV ČR).

2 Návrh rozpočtu pro rok 2023

2.1 Stanovení výdajů kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2023

Rada pro výzkum, vývoj a inovace na svém 373. zasedání dne 26. listopadu 2021 schválila výchozí návrh výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 a střednědobý výhled na léta 2024 a 2025. Pro kapitolu AV ČR bylo navrženo: 7 002 mil. Kč na rok 2023, shodně 7 002 mil. Kč na rok 2024 a shodně 7 002 mil. Kč na rok 2025. V těchto částkách bylo zahrnuto 210 mil. Kč na zajištění financování ELI Beamlines a 10 mil. Kč na podporu projektů programu ERC.CZ.

V rámci přípravy státního rozpočtu ČR poté Ministerstvo financí ČR předložilo vládě předběžný návrh příjmů a výdajů rozpočtových kapitol státního rozpočtu ČR na léta 2023 až 2025 (usnesení vlády ČR ze dne 1. června 2022 č. 471). V tomto návrhu byly pro rozpočtovou kapitolu AV ČR uvedeny částky:

- na rok 2023: 6 773 mil. Kč na výdaje ze státního rozpočtu,
- ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 shodně 6 998 mil. Kč.

Akademie věd ČR vzala na vědomí předložený návrh výdajů státního rozpočtu na léta 2023–2025 a ocenila mimořádné navýšení prostředků v roce 2022 na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací (RVO) o 293,5 mil Kč určených na podporu excelence a částečnou kompenzaci zvýšených výdajů způsobených energetickou krizí (zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022). V předloženém návrhu výdajů pro Kapitolu 361 – AV ČR na rok 2023 obdobná položka nebyla, a naopak oproti střednědobému výhledu došlo k poklesu o 19 mil. Kč (dalších 210 mil. Kč bylo převedeno do rozpočtu MŠMT v souvislosti se vznikem ELI-ERIC). Se snížením rozpočtu Akademie věd v období přetrvávající pandemie onemocnění covid-19, energetické krize a vysoké míry inflace proto nesouhlasila.

Akademie věd ČR svým dopisem ze dne 22. července 2022, č. j. AVCR-6549/2022 SČAR, požadovala navýšení výdajů pro rozpočtovou kapitolu AV ČR na 7 330 mil. Kč na rok 2023, 7 598 mil. Kč na rok 2024 a 7 837 mil. Kč na rok 2025, a to v návaznosti na Memorandum o podpoře výzkumu, vývoje a inovací ze dne 19. prosince 2019, které navrhuje každoroční 4% navýšování výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací.

Vláda ČR schválila svým usnesením ze dne 26. září 2022 č. 808 pro rozpočtovou kapitolu AV ČR následující částky:

- na rok 2023: 7 177 mil. Kč na výdaje ze státního rozpočtu a 393 tis. Kč na výdaje kryté příjmem z rozpočtu EU,
- ve střednědobém výhledu na rok 2024 a 2025 shodně 7 301 mil. Kč.

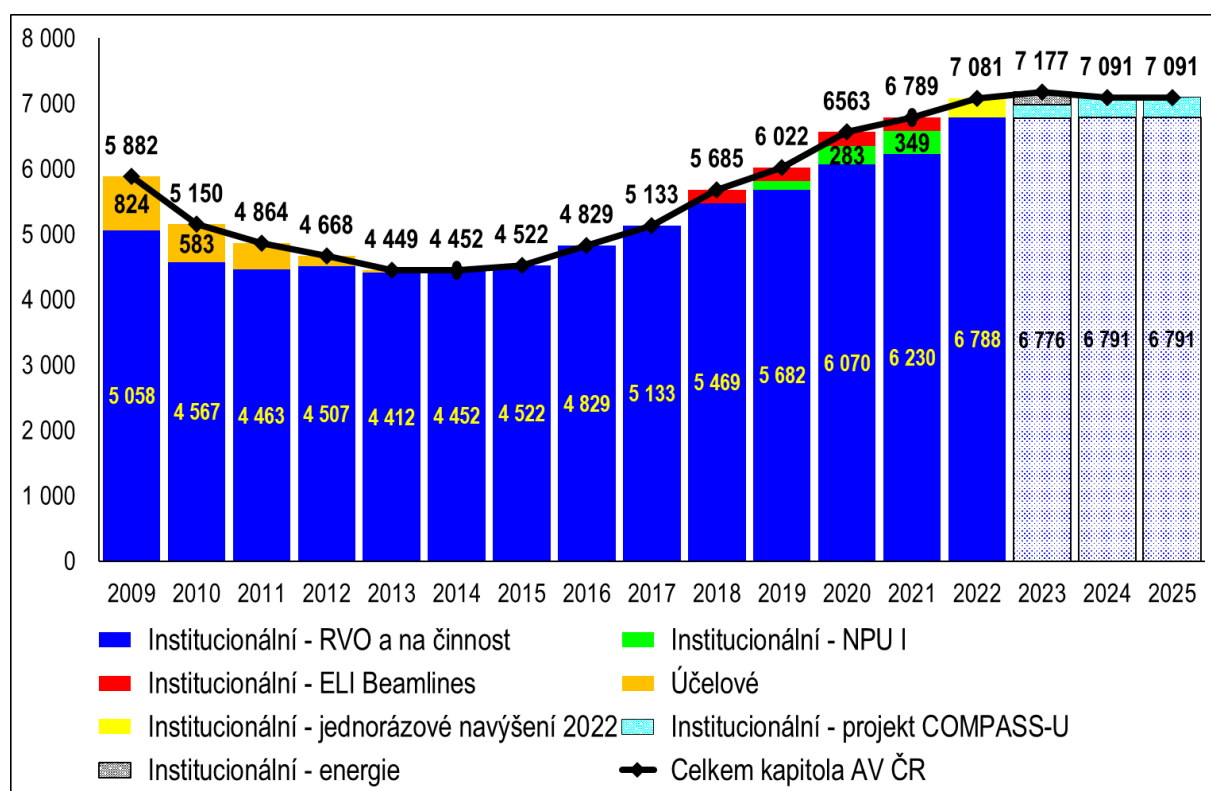
V rozpočtu Akademie věd ČR na rok 2023 je zahrnuto 200 mil. Kč pro pracoviště a 0,8 mil. Kč pro Akademii věd ČR jako organizační složku státu na částečnou kompenzaci (méně než 40 %) bezprecedentního navýšení cen energií, které by pracoviště nebyla schopna bez vnější pomoci zvládnout při zachování kvality výzkumu. Od roku 2023 byly nově do rozpočtu Akademie věd ČR alokovány prostředky na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Toto zařízení představuje jednu z klíčových výzkumných infrastruktur v České republice ve společném úsilí EU o ovládnutí řízené termonukleární fúze jako perspektivního zdroje energie. Ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 je na spolufinancování tohoto projektu plánováno každoročně 300 mil. Kč.

Ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 nebyl zohledněn převod ELI Beamlines do ELI-ERIC, a proto zůstalo v částce 7 301 mil. Kč zahrnuto 210 mil. Kč, které budou v další fázi příprav návrhu státního rozpočtu na rok 2024 a 2025 převedeny do kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, obdobně jako na roky 2022 a 2023. Institucionální prostředky po této úpravě tak budou ve výši 7 091 mil. Kč na rok 2024 i na rok 2025, což znamená pokles o 86 mil. Kč (1,2 %) oproti roku 2023.

Současný návrh rozpočtu Akademie věd ČR na rok 2023 tedy vychází z tohoto vládního návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2023.

V následujícím grafu je zaznamenán vývoj národních výdajů pro kapitolu AV ČR. Z grafu vyplývá, že **institucionální prostředky AV ČR dosáhly úrovně roku 2009 až v roce 2017** (bez započtení inflace). **Pracoviště AV ČR tak stále napravují důsledky podfinancování z let 2010–2016**, a to v situaci, kdy mzdy vědeckých pracovníků i ceny vědeckých přístrojů (a dalšího vybavení) během těchto let celosvětově výrazně narostly. V posledních letech byl růst rozpočtu Akademie věd zpomalen pandemií onemocnění covid-19, energetickou krizí a vysokou mírou inflace.

Graf 3: Národní výdaje na VaVal pro kapitolu AV ČR (rozpočet) v mil. Kč

Pozn.: V roce 2021 byly všechny prostředky NPU I započteny do institucionálních prostředků pracovišť (RVO), a proto nejsou od roku 2022 zobrazovány samostatně. Od roku 2022 bylo převedeno 210 mil. Kč do rozpočtu MŠMT v souvislosti se vznikem ELI-ERIC. Naopak od roku 2023 byly nově do rozpočtu Akademie věd ČR přidány prostředky na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak (Ústav fyziky plazmatu AV ČR) ve výši 200 mil. Kč v roce 2023, 300 mil. Kč v roce 2024 a 300 mil. Kč v roce 2025. V roce 2022 je zahrnuta mimořádná jednorázová částka ve výši 293,5 mil. Kč na podporu excelence a energie. V roce 2023 je na zvýšené výdaje v souvislosti s energetickou krizí alokováno 200,8 mil. Kč.

Zdroj: Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, usnesení vlády ČR ze dne 26. září 2022 č. 808 pro léta 2023–2025 (částky na rok 2024 a 2025 bez 210 mil. Kč v souvislosti s převodem ELI Beamlines do ELI-ERIC) a další obdobná usnesení z minulých let pro roky 2009 až 2021

2.2 Návrh rozpočtu AV ČR na rok 2023 včetně rozpisu na pracoviště

Přípravou rozpočtu AV ČR a jeho rozpisu na pracoviště se průběžně zabývala Akademická rada AV ČR, která s předkládaným návrhem rozpočtu vyslovila souhlas per rollam dne 15. listopadu 2022.

Návrh rozpočtu AV ČR vychází z usnesení vlády ČR ze dne 26. září 2022 č. 808 k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023 a k návrhům střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2024 a 2025, ve kterém jsou určeny pro rozpočtovou kapitolu AV ČR na rok 2023 výdaje v celkové výši **7 177 503 tis. Kč**. V této částce je zahrnuta institucionální podpora na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací ve výši 5 476 326 tis. Kč, institucionální podpora na činnost Akademie věd ČR ve výši 1 700 784 tis. Kč a výdaje kryté příjmy z EU ve výši 393 tis. Kč.

Rozpočet příjmů kapitoly AV ČR pro rok 2023 je stanoven ve výši 393 tis. Kč. Jedná se o příjem z rozpočtu EU.

Účelové prostředky pro kapitolu AV ČR nejsou pro rok 2023 stanoveny, a to s ohledem na realizaci Reformy systému výzkumu, vývoje a inovací v ČR, na jejímž základě přestala být Akademie věd ČR poskytovatelem účelových prostředků a byla ukončena činnost Grantové agentury AV ČR.

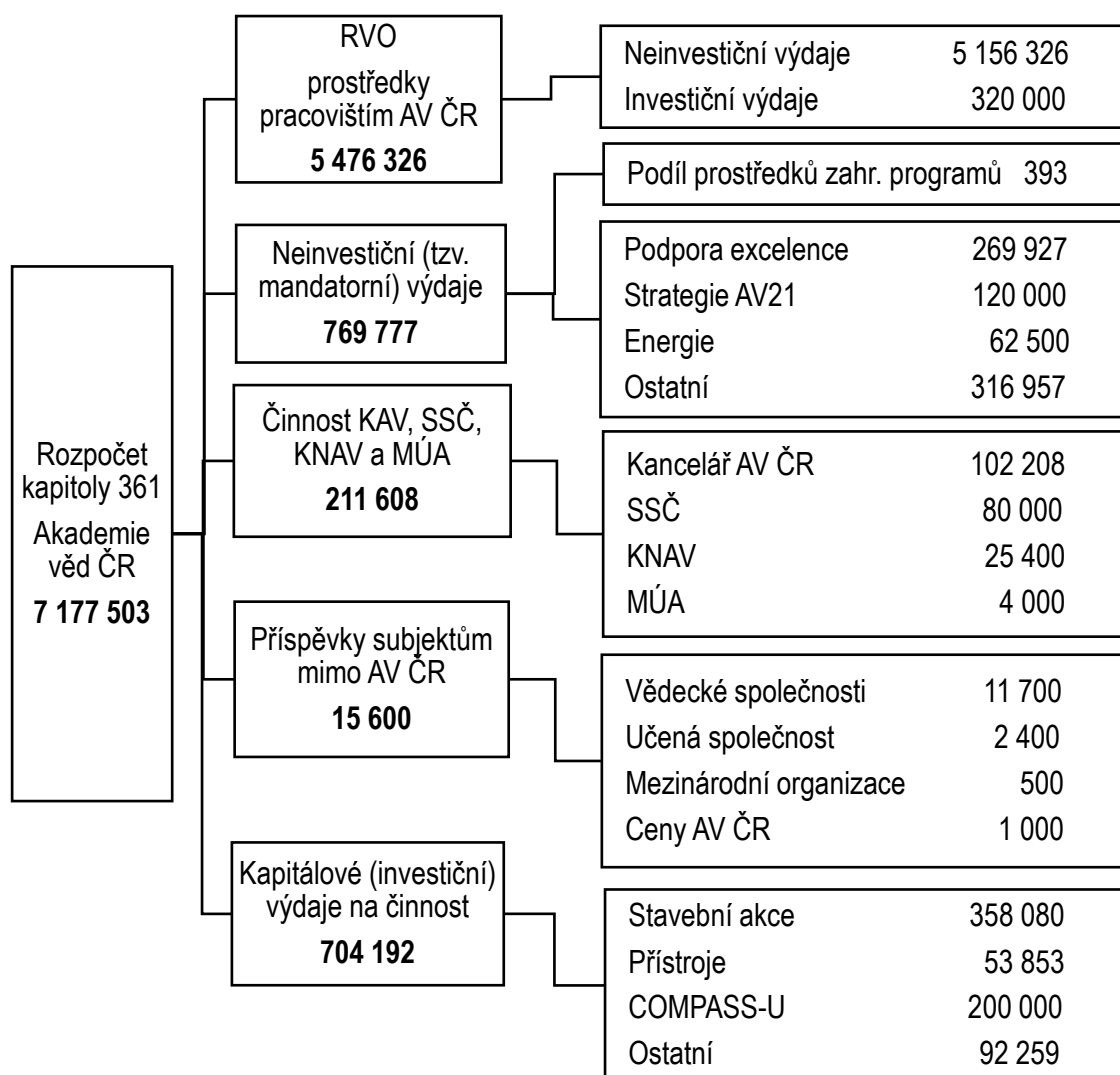
Podle členění na běžné (neinvestiční) výdaje a kapitálové (investiční) výdaje je rozpočet kapitoly 361 – Akademie věd České republiky sestaven takto (podrobněji graf 4).

Položka rozpočtu (v tis. Kč)	2022	2023	Index 2023/2022
Běžné (neinvestiční) výdaje celkem	6 061 137	6 153 311	1,02
Prostředky pracovištím AV ČR na RVO	5 249 826	5 156 326	0,98
Neinvestiční (tzv. mandatorní) výdaje	597 864	769 777	1,29
<i>v tom: podíl prostředků zahraničních programů</i>	<i>0</i>	<i>393</i>	<i>-</i>
Činnost KAV, SSČ, KNAV, MÚA	198 647	211 608	1,07
Příspěvky subjektům mimo AV ČR	14 800	15 600	1,05
Kapitálové (investiční) výdaje celkem	1 020 265	1 024 192	1,00
Prostředky pracovištím AV ČR na RVO	320 000	320 000	1,00
Investiční výdaje	700 265	704 192	1,01
Celkem	7 081 402	7 177 503	1,01

Podle členění na výdaje ze státního rozpočtu a ze zahraničních programů je rozpočet kapitoly 361 – Akademie věd České republiky sestaven takto (podrobněji tabulka 2 přílohy).

Položka rozpočtu (v tis. Kč)	2022	2023	Index 2023/2022
Výdaje ze státního rozpočtu	7 081 402	7 177 110	1,01
<i>v tom: institucionální podpora – RVO</i>	<i>5 569 826</i>	<i>5 476 326</i>	<i>0,98</i>
<i>v tom: institucionální podpora – na činnost</i>	<i>1 511 576</i>	<i>1 700 784</i>	<i>1,13</i>
<i>v tom: účelová podpora</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-</i>
Podíl prostředků zahraničních programů	0	393	-
Celkem	7 081 402	7 177 503	1,01

Graf 4: Návrh struktury rozpočtu kapitoly AV ČR na rok 2023 (v tis. Kč)

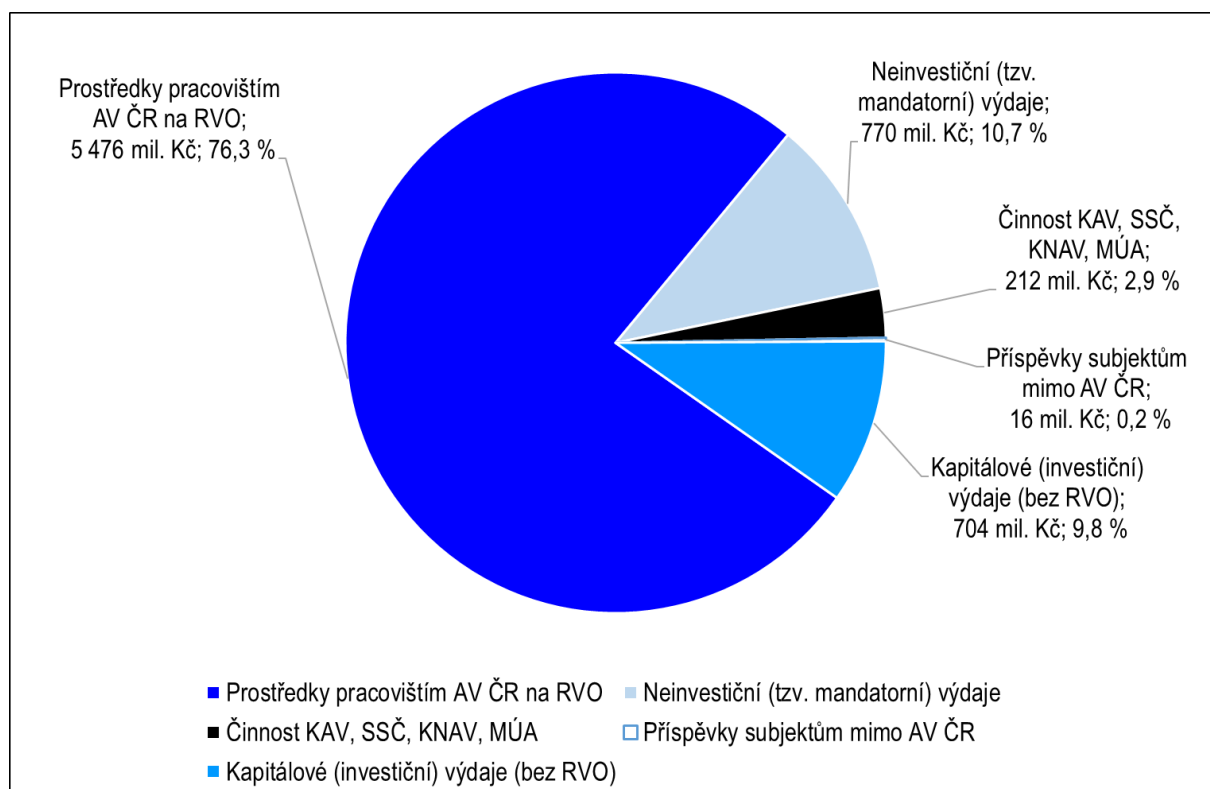

Zde je třeba zdůraznit, že 96,8 % finančních prostředků z návrhu rozpočtu kapitoly Akademie věd ČR je rozděleno pracovištím AV ČR. Konkrétně 76,3 % tvoří přímé prostředky na pracoviště AV ČR (jako podpora na rozvoj výzkumných organizací); 10,7 % je pracovištím rozděleno v průběhu příslušného kalendářního roku na neinvestiční (tzv. mandatorní) výdaje a 9,8 % na kapitálové (investiční) výdaje na činnost.

Pouze 2,9 % finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR je určeno na zabezpečení nezbytných společných činností Akademie věd ČR; tyto činnosti zajišťují Kancelář AV ČR (organizační složka státu), Středisko společných činností AV ČR, Knihovna AV ČR a Masarykův ústav a Archiv AV ČR.

Subjektům mimo AV ČR jsou přiděleny prostředky ve výši 0,2 % z celkového rozpočtu (pro ilustraci graf 5).

Graf 5: Výdaje rozpočtové kapitoly AV ČR

2.2.1 Běžné (neinvestiční) výdaje

V návrhu rozpočtu kapitoly AV ČR jsou stanoveny tyto ukazatele (v tis. Kč):

běžné výdaje celkem	6 153 311
v tom institucionální prostředky	6 153 311
účelové prostředky	0

Připomínáme, že do uvedeného návrhu položek běžných výdajů samozřejmě nejsou zahrnuty přímé náklady na řešení grantových a programových projektů od jiných poskytovatelů (nákup materiálu, osobní náklady, cestovné atd.), které se hradí ze získaných účelových prostředků na řešení projektů. Jak znázorňuje graf 2, tyto účelové prostředky a další prostředky získané z mimorozpočtových zdrojů jsou velmi významnými zdroji, bez nichž by nebylo možné kvalitně naplňovat stanovené cíle výzkumu.

Podrobněji jsou jednotlivé položky běžných neinvestičních výdajů komentovány dále v členění na:

- prostředky pracovištím AV ČR na rozvoj výzkumných organizací,
- neinvestiční (tzv. mandatorní) výdaje,
- činnost KAV, SSČ, KNAV, MÚA,
- příspěvky subjektům mimo AV ČR.

2.2.1.1 Prostředky pracovištím AV ČR na rozvoj výzkumných organizací

Stěžejním faktorem při přípravě rozpisu institucionální podpory na jednotlivá pracoviště na rok 2023 byly výsledky posledního hodnocení výzkumné činnosti za léta 2015–2019, a to v návaznosti na zasláné požadavky konkrétního pracoviště na léta 2022–2026, na jednání vedení pracoviště AV ČR s vedením AV ČR a s reflexí hodnocení podle metodiky M17+.

Akademická rada schválila per rollam dne 15. listopadu 2022 rozpis prostředků na rozvoj výzkumných organizací na pracoviště AV ČR na rok 2023 v celkové výši 5 476 326 tis. Kč (z toho **5 156 326 tis. Kč běžných výdajů** a 320 000 tis. Kč kapitálových výdajů), což oproti roku 2022 představuje meziroční pokles celkové podpory na rozvoj výzkumných organizací o 93 500 tis. Kč. V roce 2022 došlo k jednorázovému navýšení prostředků o 293 500 tis. Kč určených na podporu excelence a částečnou kompenzaci zvýšených výdajů způsobených energetickou krizí). V rozpočtu Akademie věd ČR na rok 2023 je zahrnuto 200 mil. Kč pro pracoviště na částečnou kompenzaci (méně než 40 %) bezprecedentního navýšení cen energií, které by pracoviště nebyla schopna bez vnější pomoci zvládnout při zachování kvality výzkumu. Bez těchto jednorázových vlivů jde o stagnaci prostředků na rozvoj výzkumných organizací.

Prostředky pracovištím AV ČR na RVO (v tis. Kč)	2023
Běžné (neinvestiční) výdaje	5 156 326
<i>v tom: příspěvek na zvýšení cen energií pro pracoviště AV ČR – navýšení podle usnesení vlády č. 808</i>	<i>200 000</i>
<i>v tom: příspěvek na zvýšení cen energií pro pracoviště AV ČR</i>	<i>62 500</i>
<i>v tom: navýšení dle metodiky M17+</i>	<i>62 929</i>
Kapitálové (investiční) výdaje	320 000
Celkem	5 476 326

Podrobný rozpis prostředků na jednotlivá pracoviště AV ČR na rok 2023 je uveden v příloze v tabulce 4.

Rozpis těchto prostředků vychází z rozpisu prostředků na rok 2022 (neinvestiční prostředky ve výši 4 956 326 tis. Kč a investiční prostředky ve výši 320 tis. Kč), tj. z částky bez jednorázového navýšení 293 500 tis. Kč. Dále byly v rozpočtu na rok 2023 zohledněny následující úpravy v neinvestiční části:

1. Zvýšení prostředků všem pracovištím o 200 mil. Kč na energie (elektrická energie a plyn) v návaznosti na usnesení vlády z 26. září 2022 č. 808. Rozpisem prostředků na energie se podrobně zabývala Ekonomická rada AV ČR, která při zvažování různých variant výpočtu brala ohled zejména na spravedlnost, objektivitu, ale také na dostupnost údajů a jejich množství. Celková částka tak byla rozpočítána na jednotlivé ústavy podle nákladů roku 2021 vynaložených na elektrickou energii a plyn (a v případě Fyzikálního ústavu AV ČR došlo k úpravě zohledňující podíl nákladů ELI Beamlines).
2. Snížení prostředků Fyzikálnímu ústavu AV ČR, v. v. i., o 125 429 tis. Kč v návaznosti na vznik ELI ERIC od 1. ledna 2023.

3. Navýšení prostředků všem pracovištím o 62 500 tis. Kč na energie s tím, že prostředky na jednotlivá pracoviště byly rozpočítány stejným způsobem jako 200 mil. Kč na energie v bodě 1.
4. Navýšení prostředků všem pracovištím o 62 929 tis. Kč dle metodiky M17+. Rozpis prostředků na jednotlivá pracoviště vychází z rozpisu navýšení prostředků na pracoviště AV ČR na rok 2022 po úpravě dle zákona č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2022, který byl předložen na LIX. zasedání Akademického sněmu AV ČR.
5. Zvýšení prostředků Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, v. v. i., o 3 160 tis. Kč v návaznosti na mimořádnou jednorázovou úpravu prostředků v roce 2022 (Ústav organické chemie a biochemie AV ČR zažádal o snížení prostředků na RVO o 3 160 tis. Kč na rok 2022 s doporučením využít tyto prostředky na realizaci výzkumného projektu „doby covidové“ a „postcovidové“ ve společenské perspektivě. Řešitelská pracoviště: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, Sociologický ústav AV ČR a Psychologický ústav AV ČR).
6. Snížení prostředků Psychologickému ústavu AV ČR, v. v. i., o 650 tis. Kč, Sociologickému ústavu AV ČR, v. v. i., o 700 tis. Kč a Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i., o 1 810 tis. Kč v návaznosti na předchozí bod 5.
7. Snížení prostředků Ústavu teorie informace a automatizace AV ČR, v. v. i., o 900 tis. Kč a zvýšení prostředků Orientálního ústavu AV ČR, v. v. i., o 900 tis. Kč z důvodu úpravy nájemního vztahu mezi těmito ústavu.

2.2.1.2 Neinvestiční (tzv. mandatorní) výdaje

Podle návrhu rozpočtu AV ČR bude v roce 2023 vynaloženo z rozpočtové kapitoly AV ČR na společné (tzv. mandatorní) výdaje celkem 769 777 tis. Kč.

Předpokládáme, že celkový objem těchto prostředků využije Akademie věd ČR takto:

Neinvestiční (tzv. mandatorní) výdaje (v tis. Kč)	2023
Podpora činnosti pracovišť pro orgány AV ČR a pracoviště AV ČR	70 200
Podpora excelence (neinvestiční část)	269 927
Strategie AV21	120 000
Počítačové sítě (neinv. část) – PASNET, BAPS, CESNET	27 000
Ekonomický informační systém (neinvestiční část)	25 000
Mezinárodní spolupráce	69 963
Prezentace vědy a výzkumu AV ČR	21 500
Podpora vydavatelské činnosti pracovišť AV ČR	18 000
Regionální spolupráce	7 500
Příspěvek na zvýšení cen energií pro pracoviště AV ČR (část na činnost)	62 500
Neočekávané náklady (neinvestiční část)	78 187
Celkem	769 777

K jednotlivým položkám lze uvést:

- **Podpora činnosti pracovišť pro orgány AV ČR a pracoviště AV ČR** – tato podpora je rozpočtována od roku 2019. Jedná se zejména o podporu činnosti dozorčích rad pracovišť AV ČR a předem schválené podpůrné aktivity a akce pořádané pro potřeby orgánů AV ČR a pracovišť AV ČR. Na rok 2023 jsou navrženy prostředky ve výši 70 200 tis. Kč, ve kterých je také zahrnuto 15 000 tis. Kč na transfer technologií a znalostí a 7 500 tis. Kč na podporu aktivit využívajících laserové technologie.
- **Podpora excelence (neinvestiční část)** – částka byla stanovena po kalkulaci předpokládaných neinvestičních nákladů na Prémii O. Wichterleho, Fellowship J. E. Purkyně, Akademickou prémie, Mzdovou podporu postdoktorandů, Podporu činnosti nositele titulu „doktor věd“, prémie Lumina quaeruntur, Fellowship J. Dobrovského, Program na podporu mezinárodní spolupráce začínajících výzkumných pracovníků a podporu projektů ERC.CZ/AV a žadatelů o tyto projekty.

Podpora excelence (v tis. Kč)	2023
Prémie O. Wichterleho	10 800
Fellowship J. E. Purkyně	175
Akademická prémie (neinvestiční část)	84 500
Mzdová podpora postdoktorandů	74 960
Podpora činnosti nositele titulu „doktor věd“	1 200
Prémie Lumina quaeruntur	85 792
Fellowship J. Dobrovského	1 000
Program na podporu mezinárodní spolupráce začínajících výzk. pracovníků	1 500
Podpora projektů ERC.CZ	7 000
Podpora žadatelů o projekty ERC.CZ	3 000
Celkem	269 927

- **Strategie AV21** – finanční prostředky ve výši 120 000 tis. Kč jsou plánovány v návaznosti na výsledky pravidelného hodnocení výzkumných programů.
- **Počítačové sítě (neinvestiční část)** – výdaje na provoz počítačových sítí jsou stanoveny na 27 000 tis. Kč podle předběžné kalkulace Komise pro informační technologie AV ČR (investiční prostředky jsou plánovány ve výši 8 000 tis. Kč).
- **Ekonomický informační systém (neinvestiční část)** – na pořízení a implementaci ekonomického informačního systému (EIS) na pracovištích AV ČR a souvisejících výdajů v roce 2023 jsou plánovány neinvestiční prostředky ve výši 25 000 tis. Kč (investiční prostředky jsou plánovány ve výši 15 000 tis. Kč).
- **Mezinárodní spolupráce** – částka byla stanovena po odhadu a kalkulaci předpokládaných neinvestičních nákladů na jednotlivé aktivity mezinárodní spolupráce. Pro roky 2022 a 2023 byl v rámci mezinárodní spolupráce vyhlášen pro výzkumné pracovníky z Ukrajiny program „Researchers at Risk Fellowship“.

Mezinárodní spolupráce (v tis. Kč)	2023
Projekty mezinárodní spolupráce	30 770
Přijetí na pracovištích v rámci bilaterálních smluv AV ČR	2 600
Výzkumná aktivita CEFRES	600
ERA-NET (HERA a NORFACE)	4 893
<i>v tom: podíl prostředků zahraničních programů</i>	393
Researchers at Risk Fellowship	31 100
Celkem	69 963

Na rok 2023 je rozpočtováno 4 893 tis. Kč na ERA-NET (HERA a NORFACE). V této částce jsou zahrnuty prostředky ve výši 393 tis. Kč jako podíl prostředků zahraničních programů, tj. výdaje kryté příjmem z rozpočtu EU.

- **Prezentace vědy a výzkumu AV ČR** – částka 21 500 tis. Kč byla stanovena po odhadu a kalkulaci předpokládaných nákladů na aktivity pracovišť AV ČR s cílem podpory prezentace vědy a výzkumu AV ČR.
- **Podpora vydavatelské činnosti pracovišť AV ČR** – prostředky na podporu vydavatelské činnosti pracovišť AV ČR jsou na rok 2023 navrženy celkem ve výši 18 000 tis. Kč.
- **Regionální spolupráce** – prostředky jsou plánovány podle zkušeností z minulých let a odpovídají potřebám podpory regionální spolupráce v předchozích letech. Na rok 2023 jsou navrženy ve výši 7 500 tis. Kč.
- **Příspěvek na zvýšení cen energií pro pracoviště AV ČR (část na činnost)** – jedná se o doplňkovou podporu pracovištím AV ČR v institucionální části na činnost, která je určena na částečnou kompenzaci zvýšených výdajů způsobených energetickou krizí. V rozpočtu AV ČR je na rok 2023 vyčleněno celkem 325 000 tis. Kč na energie – v institucionální části na RVO částka ve výši 262 500 tis. Kč a v institucionální části na činnost částka ve výši 62 500 tis. Kč. Rozpis těchto prostředků na jednotlivá pracoviště je uveden v příloze v tabulce 4.
- **Neočekávané náklady (neinvestiční část)** – neinvestiční částka ve výši 78 187 tis. Kč (v této částce je zahrnuto 55 000 tis. Kč předpokládaných pro ELI ERIC jako případná kompenzace bezprecedentního nárůstu cen energií, která nebyla zohledněna při převodu ELI Beamlines – převod by byl možný jen formou rozpočtového opatření).

Investiční prostředky jsou plánovány ve výši 50 759 tis. Kč.

2.2.1.3 Činnost KAV, SSČ, KNAV, MÚA

Podle návrhu rozpočtu AV ČR bude v roce 2023 z rozpočtové kapitoly AV ČR vynaloženo na činnost Kanceláře AV ČR (KAV), Střediska společných činností AV ČR (SSČ), Knihovny AV ČR (KNAV) a Masarykova ústavu a Archivu AV ČR (MÚA) celkem 211 608 tis. Kč.

V této souvislosti lze připomenout (graf 5: Výdaje rozpočtové kapitoly AV ČR), že pouze 2,9 % finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR je určeno na zabezpečení nezbytných společných činností Akademie věd ČR.

Předpokládáme, že celkový objem těchto prostředků využije Akademie věd ČR takto:

Činnost KAV, SSČ, KNAV a MÚA (v tis. Kč)	2023
KAV na činnost	102 208
SSČ na činnost	80 000
KNAV na činnost	25 400
MÚA na činnost	4 000
Celkem	211 608

Nařízením vlády č. 264/2022 Sb., kterým se mění nařízení vlády 341/2017 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 304/2014 Sb., o platových poměrech státních zaměstnanců, byly od 1. září 2022 navýšeny platy o 10 % v platových tabulkách.

Rozpočet Kanceláře AV ČR (organizační složky státu) na rok 2023 byl navýšen v návaznosti na usnesení vlády z 26. září 2022 č. 808 o následující:

- 2 516 014 Kč na platy.

Objem prostředků na platy je tak navýšen na 44 449 579 Kč. Objem prostředků na ostatní platby za provedenou práci zůstává ve výši 9 711 740 Kč, celková výše prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci tak byla na rok 2023 stanovena ve výši 54 161 319 Kč, počet zaměstnanců zůstává na 71;

- 900 732 Kč na příslušenství k platům,
- 791 508 Kč na energie.

2.2.1.4 Příspěvky subjektům mimo AV ČR

Podle návrhu rozpočtu AV ČR bude v roce 2023 vynaloženo z rozpočtové kapitoly AV ČR na zákonem dané příspěvky subjektům mimo AV ČR a na ceny AV ČR 15 600 tis. Kč.

Předpokládáme, že celkový objem těchto prostředků využije Akademie věd ČR takto:

Příspěvky subjektům mimo AV ČR (v tis. Kč)	2023
Příspěvky vědeckým společnostem sdruženým v RVS ČR	11 700
Podpora činnosti Učené společnosti ČR	2 400
Ceny AV ČR	1 000
Příspěvky mezinárodním organizacím za AV ČR	500
Celkem	15 600

Příspěvky vědeckým společnostem sdruženým v RVS ČR – plánují se podle předběžné kalkulace Komise pro spolupráci s vědeckými společnostmi AV ČR na neziskové vědecké projekty, především na jejich publikační, popularizační a přednáškovou činnost, podporu mezinárodní spolupráce a na činnost RVS ČR.

Podpora činnosti Učené společnosti ČR – Akademie věd podporuje činnost Učené společnosti ČR na základě zákona č. 283/1992 Sb., o Akademii věd ČR, a v souladu s uzavřenou smlouvou o spolupráci.

Ceny AV ČR – Akademie věd ČR uděluje ceny AV ČR za dosažené výsledky, které přispívají k prestiži české vědy v mezinárodním srovnání. Udělují se za mimořádné vědecké výsledky kvalitního výzkumu strategicky orientovaného na společenské priority. Druhým typem ocenění je cena za propagaci či popularizaci výzkumu. Na základě nařízení vlády č. 71/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o podmínkách pro ocenění výsledků výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, lze v kalendářním roce udělit ceny v souhrnné hodnotě nejvýše 1 000 tis. Kč.

Příspěvky mezinárodním organizacím za AV ČR – plánovaná částka vyplývá z členství AV ČR v mezinárodních vědeckých organizacích, výše příspěvků je odvozena z vnitřních pravidel těchto organizací.

2.2.2 Kapitálové (investiční) výdaje

Podle návrhu rozpočtu AV ČR bude v roce 2023 z rozpočtové kapitoly AV ČR vynaloženo na kapitálové výdaje celkem 1 024 192 tis. Kč.

Předpokládáme, že celkový objem investičních prostředků využije Akademie věd ČR takto:

Kapitálové (investiční) výdaje (v tis. Kč)	2023
Prostředky pracovištím AV ČR na RVO	320 000
Prostředky pracovištím AV ČR na činnost	704 192
Stavební akce	358 080
Přístrojové vybavení	53 853
Ekonomický informační systém (investiční část)	15 000
Podpora excelence (investiční část)	18 500
Počítačové sítě (investiční část)	8 000
COMPASS-U	200 000
Neočekávané náklady (investiční část)	50 759
Celkem	1 024 192

2.2.2.1 Prostředky pracovištím AV ČR na rozvoj výzkumných organizací

Podle návrhu rozpočtu AV ČR bude v roce 2023 z rozpočtové kapitoly AV ČR vynaloženo na kapitálové výdaje v institucionální části na RVO celkem 320 000 tis. Kč. Tyto prostředky jsou určeny na úhradu investičních potřeb pracovišť a jsou nezbytné pro reprodukci majetku v průběhu roku. Rozpis prostředků na jednotlivá pracoviště AV ČR je uveden v příloze v tabulce 4.

2.2.2.2 Prostředky pracovištím AV ČR na činnost

K jednotlivým položkám kapitálových výdajů na činnost lze uvést:

- **Stavební akce (investiční část)** – návrh vychází z plánu stavebních akcí, který schvaluje Akademická rada. V roce 2023 budou například dokončeny stavební a technologické úpravy v chovných zařízeních Fyziologického ústavu AV ČR, bude pokračovat generální obnova areálu Biologického centra AV ČR v Českých Budějovicích a další akce menšího rozsahu.

- **Přístrojové vybavení** – vzhledem k energetické krizi se Akademická rada na svém 16. zasedání dne 5. října 2022 usnesla, aby dodatečné navýšení prostředků na energie bylo v roce 2023 poskytnuto na úkor přístrojového vybavení pracovišť. V roce 2023 je proto plánováno pouze 53 853 tis. Kč na druhé splátky tří nákladných přístrojů, jejichž financování schválila Akademická rada dne 5. října 2021. Investiční podpora na nákup nového přístrojového vybavení je na rok 2023 pozastavena.
- **Ekonomický informační systém (investiční část)** – na pořízení a implementaci ekonomického informačního systému (EIS) na pracovištích AV ČR a souvisejících výdajů v roce 2023 jsou plánovány investiční prostředky ve výši 15 000 tis. Kč (neinvestiční prostředky jsou plánovány ve výši 25 000 tis. Kč).
- **Podpora excelence (investiční část)** – Akademie věd ČR i nadále podporuje excelenci výzkumu na svých pracovištích, a proto se v rozpočtu počítá s prostředky na udělené Akademické prémie a prémie Lumina quaeruntur (viz předchozí kapitola), což zahrnuje také investiční prostředky na speciální přístrojové vybavení v plánované výši 18 500 tis. Kč.
- **Počítačové sítě (investiční část)** – částka je stanovena na 8 000 tis. Kč podle předběžné kalkulace Komise pro informační technologie AV ČR (neinvestiční výdaje činí 27 000 tis. Kč).
- **COMPASS-U** – od roku 2023 jsou nově v rozpočtu Akademie věd ČR alokovány prostředky na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Toto zařízení představuje jednu z klíčových výzkumných infrastruktur v České republice ve společném úsilí EU o ovládnutí řízené termonukleární fúze jakožto perspektivního zdroje energie. Na rok 2023 je na spolufinancování tohoto projektu plánováno 200 000 tis. Kč, ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 každoročně 300 000 tis. Kč.
- **Neočekávané náklady (investiční část)** – investiční částka ve výši 50 759 tis. Kč (neinvestiční prostředky jsou plánovány ve výši 78 187 tis. Kč).

Při rozhodování o alokaci finančních prostředků v oblasti investic se neustále klade velký důraz na odpovědné stanovování potřeb a priorit, které jsou v zájmu nejen Akademie věd ČR, ale celé oblasti VaVal a České republiky.

3 Střednědobý výhled

Střednědobý výhled na léta 2024 a 2025 byl schválen usnesením vlády ČR ze dne 26. září 2022 č. 808 s tím, že pro kapitolu AV ČR byly schváleny institucionální prostředky ve výši 7 301 mil. Kč na rok 2024 i na rok 2025. V tomto výhledu však nebyl zohledněn převod ELI Beamlines do ELI-ERIC, a proto zůstalo v částce 7 301 mil. Kč zahrnuto 210 mil. Kč, které budou v další fázi příprav návrhu státního rozpočtu na rok 2024 a 2025 převedeny do kapitoly Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR, obdobně jako na roky 2022 a 2023.

Institucionální prostředky po této úpravě tak budou ve výši 7 091 mil. Kč na rok 2024 i na rok 2025, což znamená pokles o 86 mil. Kč (1,2 %) oproti roku 2023.

Ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 je plánováno každoročně 300 mil. Kč na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR.

Věříme, že se v budoucnu podaří nalézt potřebné prostředky pro prorůstový trend rozpočtu kapitoly AV ČR, aby i v příštích letech mohl pokračovat růst množství, kvality a společenského významu výsledků všech pracovišť Akademie věd ČR.

Závěr a perspektivy

Akademie věd ČR ve všech oblastech své činnosti podporuje cíle, opatření a nástroje, které zajišťují efektivní využití přidělených veřejných prostředků, vysokou výkonnost ve výzkumu a vývoji a dosahování výsledků na špičkové úrovni v mezinárodním srovnání. Akademie věd ČR výrazně přispívá k dobrému obrazu české vědy a celé České republiky. Uvedme například opakované umístění Akademie věd České republiky na předních příčkách v mezinárodním žebříčku Nature Index mezi neuniverzitními, vládou podporovanými vědeckými institucemi.

Zejména v posledních dvou letech je akcentováno celospolečenské postavení Akademie věd ČR. Pracoviště Akademie věd České republiky se od samého začátku **pandemie onemocnění covid-19** zapojila do aktivit zaměřených na řešení této situace. Pro ilustraci můžeme zmínit vývoj biosenzorů pro detekci nového koronaviru, unikátního stěrového setu RIOCATH® k samoodběru vzorků na testování covid-19 a dalších infekcí respiračního traktu, vývoj vysoce účinných respirátorů a ochranných štítů, přístrojů na podporu dýchání nebo modelování dopadů protiepidemických a rozvolňovacích opatření. Pracoviště Akademie věd využila know-how v molekulárně biologických metodách a zapojila se v první vlně pandemie do testování vzorků na přítomnost viru SARS-CoV-2 metodou PCR. Naši pracovníci nejen metodicky pomáhali menším klinickým laboratořím se zaváděním testů, ale na několika pracovištích byly vzorky přímo testovány, ve spolupráci s Dopravním podnikem hlavního města Prahy se uskutečnilo rozsáhlé šetření šíření viru v dopravních prostředcích, v současnosti se naši pracovníci podílejí na sekvenování variant viru.

V roce 2021 bylo ukončeno Hodnocení výzkumné a odborné činnosti pracovišť AV ČR za léta 2015–2019. Je to v pořadí již osmé mezinárodní hodnocení pracovišť Akademie věd ČR a je kompatibilní s Metodikou 2017+, přičemž Akademie věd ČR je jedinou výzkumnou organizací v ČR, která takovéto podrobné hodnocení jdoucí až na úroveň jednotlivých výzkumných týmů dlouhodobě provádí. Výsledky mezinárodního hodnocení pracovišť Akademie věd ČR a hodnocení podle Metodiky 2017+ se promítají do financování pracovišť.

Další klíčovou agendou pro Akademii věd ČR je Strategie AV21. Ohlasy na její realizaci jsou velmi pozitivní jak v politické sféře, tak i mezi podnikateli a širší veřejností. V návaznosti na realizaci Strategie AV21 Akademie věd ČR podepsala memoranda o spolupráci s ministerstvy ČR a připravuje **tzv. AVexy, tj. expertní stanoviska Akademie věd ČR** k závažným celospolečenským problémům pro potřeby obou komor Parlamentu ČR a další zájemce. Těší nás, že se tyto naše nové aktivity setkávají se zájmem vrcholných státních orgánů využívat co nejvíce vědeckých informací pro podporu své činnosti.

Za priority Akademie věd ČR a jejích pracovišť považujeme podporu excelence a nastupující generace vědeckých pracovníků a pracovníc, podporu orientovaného výzkumu, transferu znalostí a technologií, podporu spolupráce s průmyslem, vysokými školami, resortními ministerstvy a institucemi státní a regionální správy.

Praha 15. listopadu 2022

Přílohy – tabulková část

- Tabulka 1: Výdaje státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace
- Tabulka 2: Ukazatele kapitoly 361 – Akademie věd České republiky
- Tabulka 3: Rozpočet kapitoly 361 – Akademie věd České republiky
- Tabulka 4: Rozpis prostředků na pracoviště AV ČR na rok 2023
- Tabulka 5: Seznam zkratk pracovišť AV ČR

Návrh usnesení Akademického sněmu

I. verze návrhu usnesení AS použitelná pro případ schválení zákona o státním rozpočtu před zasedáním Akademického sněmu AV ČR

Akademický sněm

1. bere se souhlasem (s připomínkami) na vědomí předloženou zprávu o ekonomické situaci Akademie věd ČR a o očekávaných výsledcích jejího hospodaření v roce 2022,
2. ve smyslu čl. 14 písm. d) Stanov AV ČR schvaluje (s připomínkami) rozpočet Akademie věd ČR na rok 2023 a jeho rozpis na pracoviště podle předloženého návrhu,
3. souhlasí, aby Akademická rada AV ČR ve smyslu čl. 29 Stanov Akademie věd ČR schválila závěrečný účet rozpočtové kapitoly 361 Akademie věd ČR za rok 2022 s tím, že tento dokument bude dodatečně předložen ke schválení LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR.

II. verze návrhu usnesení AS použitelná pro případ neschválení zákona o státním rozpočtu před zasedáním Akademického sněmu AV ČR

Akademický sněm

1. bere se souhlasem (s připomínkami) na vědomí předloženou zprávu o ekonomické situaci Akademie věd ČR a o očekávaných výsledcích jejího hospodaření v roce 2022,
2. předběžně schvaluje rozpočet Akademie věd ČR na rok 2023 a jeho rozpis na pracoviště podle předloženého návrhu (s připomínkami a) s podmínkou, že se ukazatel celkových výdajů rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR v rámci zákona o státním rozpočtu nebude lišit od údajů projednaných Akademickým sněmem AV ČR o více než 7 %. Současně zmocňuje Akademickou radu AV ČR, aby po konečném schválení zákona o státním rozpočtu provedla nezbytná upřesnění rozpisu rozpočtu Akademie věd ČR na pracoviště a informovala o tom LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR,
3. v případě, že se ukazatel celkových výdajů rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR v rámci zákona o státním rozpočtu změní o více než 7 % vůči výdajům projednaným na zasedání Akademického sněmu AV ČR, ukládá Akademické radě AV ČR, aby zabezpečila hospodaření pracovišť AV ČR v prvních měsících roku 2023 v rozpočtovém provizoriu AV ČR odvozeném z projednaného návrhu rozpočtu a předložila nový návrh rozpočtu na rok 2023 a jeho rozpisu na pracoviště LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR,
4. souhlasí, aby Akademická rada AV ČR ve smyslu čl. 29 Stanov Akademie věd ČR schválila závěrečný účet rozpočtové kapitoly 361 Akademie věd ČR za rok 2022 s tím, že tento dokument bude dodatečně předložen ke schválení LXI. zasedání Akademického sněmu AV ČR.